

УДК 338.7

Ващенко Д. – ст. гр. МІ-23

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Науковий керівник: Дячун О. Д.

Собівартість — це сукупність витрат, виражена в грошовій формі, яка йде на виробництво і збут продукції. До собівартості входять такі витрати:

1) вартість спожитих у процесі виробництва предметів праці (сировина); 2) перенесена вартість засобів праці; 3) витрати на оплату праці; видатки на реалізацію продукції.

Собівартість — це частина вартості продукту праці

Акумулюючи поточні витрати, собівартість продукції підприємства є одним з найважливіших показників ефективності виробництва. У процесі її зниження виявляються майже всі складові підвищення ефективності виробництва: зростання продуктивності праці, економія матеріально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів поліпшення використання основних фондів.

Значення обліку собівартості величезне. По-перше, зниження витрат на одиницю продукції дає змогу збільшити обсяг виробництва на підприємстві при наявних ресурсах, забезпечити тим самим прискорення оборотності оборотних засобів. По-друге, зниження собівартості є істотним джерелом зростання прибутковості (доходності) виробництва, а отже, підвищення конкурентоспроможності підприємства. По-третє, зменшення видатків матеріальних ресурсів в обробних галузях сприяє економії капітальних вкладень у галузях добувної промисловості. По-четверте, зниження собівартості продукції — реальна основа зниження цін, а отже, підвищення життєвого рівня населення.

Залежно від обсягу витрат на промисловому підприємстві розрізняють цехову, виробничу і повну собівартість продукції. Цехова собівартість включає витрати, пов'язані з виготовленням продукції. Такий вид собівартості існує тільки в цехах, де виробляється продукція. Виробнича собівартість охоплює виробничі видатки підприємства в цілому, її нараховують, додаючи до цехової собівартості загальнозаводські та інші цільові видатки. Повна собівартість містить витрати підприємства на випуск і реалізацію продукції. Для її обчислення до виробничої собівартості додають позавиробничі видатки. Розрізняють індивідуальну і середньогалузеву собівартість. Індивідуальна собівартість характеризує витрати на виробництво і збут продукції в умовах окремого підприємства. Середньогалузева собівартість показує витрати на виготовлення і збут продукції в середньому в галузі.

Зниження собівартості продукції має винятково важливе значення для розвитку виробництва, піднесення добробуту населення. Зниження собівартості продукції залежить від економії живої та уречевленої праці.

Головними шляхами зниження собівартості продукції є такі: • механізація і автоматизація виробництва; • застосування прогресивних технологій; • прогресивні зрушення у структурі виробництва; • спеціалізація і кооперування виробництва; • удосконалення структури управління; • здешевлення утримання апарату управління; • раціональне розміщення виробництва; • зниження цін на засоби виробництва, економічне стимулювання економії живої та уречевленої праці.

Зниження собівартості не завжди є доцільним. Будь-яке зниження собівартості, що призводить до погіршення якості продукції, не є економічно виправданим.